

Lokalizimi i Axfordës

Gusht 2021

Autorë:
Agron Haxhimali dhe Aida Cacaj,
Shoqata e Bashkive

Ky publikim është përgatitur nga Shoqata e Bashkive të Shqipërisë dhe me mbështetjen financiare të Fondacionit Hanns Seidel, Shqipëri. Ky botim pasqyron qëndrimet e Shoqatës së Bashkive dhe jo domosdoshmërisht të Fondacionit Hanns Seidel. Autorët garantojnë pasqyrimin me korrektësi të të dhënave të marra nga materialet e referencës të përdorura.



SHOQATA E BASHKIVE TË SHQIPËRISË



FONDACIONI HANNS-SEIDEL

Tabelë e Përmbajtjes

Axhenda e vitit 2030 dhe Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm.....	4
Lokalizimi i Axhendës 2030.....	4
Qëllimi i Manualit.....	6
Struktura e manualit.....	6
Pjesa e parë e Manualit:	6
Pjesa e dytë e Manualit:.....	6
Pjesa e tretë e Manualit:.....	7
Pjesa 1: Monitorimi i OZhQ në nivel vendor	8
Vlerësimi Vullnetar Lokal	8
Hulumtim në sistemet e monitorimit të SDG	10
Sfidat e gjetjes dhe përpunimit të të dhënave për njësitë vendore	10
Komponentët kryesorë të VVL.....	11
Disa seksione të identifikuara në VVL botuar në dy vitet e fundit.....	12
Metodologjia për zgjedhjen e treguesve	12
Llojet e treguesve të propozuar	13
Pjesa 2: Dimensioni lokal i Axhendës 2030	14
Vlerësimi Vullnetar Lokal për Bashkinë Shkodër	39

Axhenda e vitit 2030 dhe Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm

Në vitin 2015, udhëheqësit botërorë ranë dakord për një axhendë të re për arritjen e zhvillimit global të qëndrueshëm deri në 2030. Rezultati i dy vite negociatash brenda bashkësisë ndërkombëtare ishte Rezoluta e Përgjithshme e Asamblesë: "Transformimi i Botës Sonë: Axhenda 2030 për Zhvillim të Qëndrueshëm" (Kombet e Bashkuara 2015). Axhenda përcakton 17 Objektiva të Zhvillimit të Qëndrueshëm (OZhQ) dhe identifikon si përparësi të parë çrrënjosjen e varfërisë në të gjitha format dhe dimensionet.

Shqipëria dhe 192 shtete të tjera anëtare të Kombeve të Bashkuara në shtator 2015, miratuan Axhendën 2030 për Zhvillim të Qëndrueshëm. Axhenda e vitit 2030 është një kornizë globale 15-vjeçare e përqendruar në 17 Objektiva të Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDG), 169 synime dhe mbi 230 tregues¹.

Në vitin 2016, një vit pas miratimit të Axhendës, konteksti urban mori një rëndësi të theksuar në debatin mbi politika të ndryshme. Kjo solli që në 2016 Kombet e Bashkuara të miratonin një axhendë specifike për qytetet, Axhenda e Re Urbane (ARU). Paralelisht me procesin e negocimit për ARU, Shtetet Anëtare të BE arritën konsensus për miratimin e saj në nivel evropian përmes Paktit të Amsterdami, për krijimin e "Axhendës Urbane për BE". Kjo axhendë e re përcakton përparësitë specifike dhe fushat e veprimit për qytetet evropiane, në mënyrë që të përmirësohet zhvillimi urbanistik përmes dialogut në shumë nivele dhe partneritetit.

Lokalizimi i Axhendës 2030

Falë advokimit të bërë nga aktorë të ndryshëm, OZhQ-të përfshijnë një objektiv specifik për urbanizimin. Objektiv 11 synon kthimin e qyteteve dhe vendbanimeve në gjithëpërfshirës, të parrezikshëm, rezistues dhe të qëndrueshëm. Përveç fokusit specifik urban të OZhQ 11, urbanizimi është shënjestruar drejtpërdrejt në të paktën njëmbëdhjetë OZhQ të tjerë.

Në këtë kuadër qeveria shqiptare është e angazhuar në vijimin e planeve dhe projekteve për t'i bërë realitet Objektivat për Zhvillim të Qëndrueshëm.

Për më tepër, rreth një e treta e 232 treguesve të OZhQ mund të maten në nivelin lokal, duke e bërë këtë nivel njësi të rëndësishme për veprim dhe monitorim të progresit drejt zhvillimit të qëndrueshëm²

¹ <https://unstats.un.org/sdqs/iaeq-sdqs/tier-classification/>

² (UN-Habitat 2018a, 10–11)

Midis profesionistëve të pushtetit vendor ekziston konsensusi mbi dimensionin lokal i OZhQ-ve dhe që bashkitë nuk janë thjesht agjenci zbatuese por sfidat e tyre dhe mundësitë për arritjen e OZhQ -ve meritojnë konsideratë speciale. Në fakt, 65 përqind e axhendës së OZhQ mund të mos arrihet plotësisht pa përfshirjen e aktorëve lokalë³.

Lokalizimi i OZhQ-ve është edhe më i rëndësishëm në nivel lokal, ku gjenerohet pjesa më e madhe e PBB-së dhe ku politikat dhe legjislacioni zbatohen. Duke u bazuar në përvojën të Objektivave të Zhvillimit të Mijëvjeçarit, Kombet e Bashkuara njohën iniciativat e bashkëpunimit të zhvillimit të decentralizuar dhe bashkëpunimin ndërbashkiak si mekanizma me kosto efektive.

Qytetet janë në zemër sfidave të të sotmes, qofshin ekonomike, mjedisore apo sociale. Më shumë se 70% e qytetarëve të BE-së jetojnë në zona urbane ndërsa rreth 85% e PBB të BE-së gjenerohet në qytete. Këto zona urbane janë motorët e ekonomisë evropiane dhe veprojnë si katalizatorë për zgjidhje të qëndrueshme innovative që promovojnë shndërrimin në një shoqëri me karbon të ulët dhe të qëndrueshme.

Sidoqoftë, ato janë gjithashtu vende ku probleme të tilla si papunësia, dallimet, varfëria dhe ndotja janë në më të pranishmet.

Komisioni Evropian 2016

³ Adelphi dhe Urban Catalyst 2015

Qëllimi i Manualit

Qëllimi i këtij manuali është të ofrojë mbështetje për bashkitë që janë të gatshme të përgatisin Vlerësime Vullnetare Lokale (VLR) të OZhQ. Manuali është krijuar për të qenë një udhëzues për zgjedhjen e treguesve të duhur për t'u përdorur në vlerësim dhe për ta përshtatur vlerësimin me situatat dhe sfidat lokale.

“Lokalizimi i referohet procesit të përcaktimit, zbatimit dhe monitorimit të strategjive në nivel lokal për arritjen globale, kombëtare dhe nënkombëtare të objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm. Kjo përfshin mekanizma konkretë, mjete, platforma dhe procese inovatore për të përkthyer në mënyrë efektive axhendën e zhvillimit në rezultate në nivelin lokal.

Prandaj koncepti duhet kuptuar në mënyrë holistike, përtej institucioneve të qeverive lokale, për të përfshirë të gjithë aktorët lokalë përmes një qasje territoriale që përfshin shoqërinë civile, organizatat fetare, akademinë, sektorin privat dhe të tjerë.”

Grupi i Zhvillimit i Kombeve të Bashkuara 2014

Për më tepër, në sajë të manualit do të mundësojnë kuptimin më të mirë të kontekstit të OZhQ në Shqipëri, lidhjet midis tyre dhe veprimet lokale që mbështesin komunitetin global në arritjen e Qëllimeve. Manuali sugjeron përdorimin e gjetjeve të bazuara në procesin e rishikimit për të nxitur vendim-marrje më të mire dhe arritjen e OZhQ në nivelin lokal.

Metodologjia për përzgjedhjen e treguesve ilustron llojet e ndryshme të treguesve dhe kriteret e përdorura për zgjedhjen e tyre.

Struktura e manualit

Pjesa e parë e Manualit:

- ilustron çështjet që lidhen me monitorimin e OZhQ në shkallë lokale;
- ofron një përmbledhje të sistemeve të monitorimit të OZhQ;
- thekson sfidat kryesore për autoritetet lokale në mbledhjen e të dhënave dhe analizimin e treguesve;
- ilustron përbërësit kryesorë të VVL-ve;
- ilustron metodologjinë e përdorur për përzgjedhjen të treguesve që përmbahen në këtë manual.

Pjesa e dytë e Manualit:

- paraqet një grup të treguesve që mund të përdoren për VLR-të sipas në një grup kriteresh. Çdo Objektiv prezantohet nga:
 - përshkrimin e qëllimit;
 - dimensionin evropian të qëllimit;

- dimensionin lokal të qëllimit.

Treguesit e sugjeruar, si zyrtarë ashtu edhe eksperimentalë, identifikohen sipas rëndësisë në nivelin lokal dhe disponueshmëria e të dhënave në administratat lokale.

Pjesa e tretë e Manualit:

- Vlerësimi Vullnetar Lokal për Bashkinë Shkodër

Pjesa 1: Monitorimi i OZhQ në nivel vendor

Vlerësimi Vullnetar Lokal

Çfarë është një vlerësimi vullnetar lokal?

Vlerësimi Vullnetar Lokal është një mjet që lejon bashkitë të vlerësojnë arritjet e tyre në përmbushjen e OZhQ dhe kontributi i tyre në Axhendën 2030. Gjithashtu u mundëson qyteteve që t'i japin përparësi veprimeve dhe ngritjes së ndërgjegjësimit për qëndrueshmërinë në administratë dhe komunitet lokal.

Deininger (2019) përcakton Vlerësimin Lokal Vullnetar si “një mjet për qeveritë qendrore dhe lokale për të raportuar progresin e tyre drejt OZhQ”, duke nënvizuar se procesi përfshin palë të ndryshme të interesuara.

Një nga mësimet e nxjerra gjatë kalimit nga Objektivat e Zhvillimit të Mijëvjeçarit (OZHM) tek OZhQ është se përfshirja e qeverive lokale është thelbësore si në përkufizim dhe në arritjen e qëllimeve. Më konkretisht, nevoja për ndërtimin e kapaciteteve statistikore dhe mekanizmave që forcojnë mbledhjen e të dhënave të ndara në nivelin lokal janë identifikuar si një nga çështjet kryesore për tu adresuar.

Axhenda e vitit 2030 synon një botë pa varfëri dhe uri, me arsim cilësor, mbulim shëndetësor universal, arritje të barazisë gjinore dhe fuqizim të grave dhe vajzave, dhe me një mjedis të qëndrueshëm.

Pas miratimit të Axhendës 2030, disa qytete kanë filluar të punojnë për të vlerësuar kontributin e tyre drejt OZhQ. E para njësi e qeverisjes vendore (rajonale) që botoi një VVL ishte Kantoni Bask (Spanjë) në vitin 2017 pasuar me një tjetër në 2018.

Një nga qytetet e para që kaloi vijën e finishit ishte Neë York City, që prezantoi publikisht VVL-në e tij të parë në Forumin Politik të Nivelit të Lartë (HLPF) në 2018⁴ (Qyteti i Neë York 2018) dhe një të dytë në 2019.

Vlerësimi vullnetar lokal i New York City, si dhe të tjerët që pasuan (Helsinki) kryesisht u bazuan tek Vlerësimet Vullnetarë Kombëtare, duke ndjekur të njëjtën strukturë raportimi vetëm në pesë OZhQ nën rishikim në Forumin e Lartë Politik të atij viti. Edhe pse Vlerësimet Kombëtare mund të shërbejnë si referencë, proceset që duhet të ndiqen nga bashkitë përfshijnë palë interesi të ndryshme dhe duhet të përshtaten dhe ndërtohen në përputhje me strukturën e qeverisjes vendore.

Rrjetet dhe shoqatat e qeverisjeve vendore kanë ndërmarrë veprime për lokalizimin e Axhendës 2030 si në të gjithë botën dhe rajonalisht që nga viti 2015. Ndërsa mbështesnin anëtarësinë e tyre, ata kanë prodhuar botime, trajnime dhe analiza në mbështetje të proceseve. Shembujt përkatës janë Task Forcat Globale të UCLG dhe CoR (Task Forca e Qeverive Lokale dhe Rajonale 2016); Task Forca Globale e Qeverive Lokale dhe Rajonale 2018; Komiteti Evropian i Rajoneve - Komisioni për Politikën Evropiane 2019).

⁴ Në krahasim me Deklaratën e Zhvillimit të Mijëvjeçarit (Kombet e Bashkuara 2000) dhe qëllimet e aprovuara në 2000, OZhQ-të janë krijuar që të jenë të zbatueshme dhe të mbulojnë në mënyrë universal sfidat globale.

Pse bashkia duhet të shpenzojë kohë dhe burime për të prodhuar një VVL?

Pregatitja e VVL-ve në nivel vendor i shërben një qëllimi të dyfishtë: nga njëra anë, mund të ndihmojë bashkinë të vlerësojë arritjet e veta për OZhQ; nga ana tjetër, nëse bëhet në një mënyrë të harmonizuar në shkallë kombëtare, mund të mundësojë vlerësimin në nivel kombëtar të kontributit të qyteteve në arritjen objektivave të Axfordës 2030.

Vendet me një nivel të lartë të ndërgjegjësimit për rëndësinë e zbatimit lokal të OZhQ dhe të bashkëpunimit ndërmjet niveleve të ndryshme të qeverisjes me palët e interesuara do të përfitonin më së shumti nga ky proces, si në zbatim ashtu edhe monitorimin, por edhe në rishikimin dhe ripërcaktimin e politikave.

Për bashkinë, vlera e shtuar është më shumë në proces, sesa në produkt, pasi proceset e përdorura ndihmojnë administratat lokale për të forcuar lidhjet me palët e interesuara dhe nxisin bashkëpunimin ndërmjet departamenteve të ndryshme.

Për shembull, përgatitja e VVL kërkon disa hapa dhe ndërveprime me një numër aktorësh lokalë, nga komunitetet lokale, akademja, sektori privat, shoqëria civile dhe OJQ, ndër të tjera. Ky nivel i bashkëpunimit është i nevojshëm edhe brenda administratës: analiza e strategjisë së një bashkie dhe hartëzimi i veprimeve strategjike drejt OZhQ kërkon pjesëmarrjen e të gjithë sektorëve. Një bashkëpunim më efikas gjithashtu kërkohet mes niveleve të ndryshme të qeverisjes që nga përzgjedhja e treguesve që mund të mbështesin OZhQ deri tek monitorimi në nivelin lokal. Departamente të ndryshme, në përgjithësi, mbledhin lloje të ndryshme të të dhënave (përfshirë të dhëna administrative) dhe kërkohet përpjekje për t'i bashkuar ato në një bazë të dhënash të integruar.

Ky nivel i bashkëpunimit është i nevojshëm edhe brenda vetë administratës: analiza e strategjisë së bashkisë dhe hartëzimi i veprimeve strategjike drejt OZhQ kërkon pjesëmarrjen e të gjitha drejtorive dhe sektorëve. Një bashkëpunim i brendshëm më efikas kërkohet në përzgjedhjen e treguesve që mund të mbështesin OZhQ dhe monitorimin e tyre në nivelin lokal. Drejtori të ndryshme, në përgjithësi, mbledhin lloje të ndryshme të të dhënave (përfshirë të dhëna administrative) dhe kërkohet punë për t'i bashkuar ato në një bazë të dhënash të integruar.

Për shembull, në rastin e Madridit, për identifikimin e treguesve dhe hartëzimit të qëllimeve strategjike të bashkisë drejt OZhQ është nxitur bashkëpunimi i brendshëm nëpër drejtori të ndryshme brenda bashkisë. Prandaj, VVL mund të konsiderohet një produkt që integron dhe përmbledh veprimet më të mira dhe më transformuese të përzgjedhura në vend nga administrata.

Nga njëra anë VVL ofron një mundësi për qeveritë lokale për të ilustruar transformimin dhe arritjet e fituara, nga ana tjetër nxjerr në pah fushat ku veprimet më urgjente janë të nevojshme. VVL mund të jenë të dobishme për të identifikuar prioritetet dhe përcaktuar më mirë fushat e mundshme të veprimit për ta bërë një bashki më të qëndrueshme ekonomikisht, nga ana sociale dhe mjedisore.

Procesi i hartimit të VVL mund të shërbejë gjithashtu si një mjet për të ndërgjegjësuar administratën rreth qëndrueshmërisë dhe shumëllojshmërisë së efekteve të veprimeve lokale drejt OZhQ të ndryshme. Nga hulumtimet e deritanishme, shumë njësi të qeverisjes lokale kanë theksuar nevojat për trajnim të

nëpunësve civilë lokalë mbi marrëveshjet ndërkombëtare siç është Axhenda 2030 dhe lidhjes midis veprimeve lokale dhe sfidave globale.

Puna e bërë nga shoqatat e qeverisjes vendore në vende të ndryshme ka përgatitur terrenin për lokalizimin e OZhQ-ve. Për qytetet evropiane dhe shoqatat e tyre, CMER përfaqëson një pikë reference për mbledhjen e informacionit dhe ndarjen e praktikave më të mira në këtë temë. Midis tyre, një përvojë interesante është puna e bërë nga Shoqata e Komunave Hollandeze (VNG) si në drejtim të ndërgjegjësimit dhe të identifikimit të treguesve për monitorimin lokal të OZhQ.

Hulumtim në sistemet e monitorimit të SDG

Politikat e mirëinformuara janë kritike për veprime të sukseshme. Çdo vit, Kombet e Bashkuara botojnë Raporti e Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm dhe vlerësimin e tyre në shkallë globale⁵. Raporti është një analizë e përmbledhur e statistikave të grumbulluara nga Shtetet Anëtare të OKB.

Një element kryesor i vlerësimit është pasja e të dhënave të besueshme dhe relevante për të vlerësuar Axhendën 2030. Ky sistem raportimi është krijuar për të përfshirë qeveritë në Axhendën 2030 dhe për ti bërë ata të përgjegjshëm për veprimet e tyre. Brenda këtij proces, dimensionin lokal i OZhQ nuk merret direkt në konsideratë dhe është akoma në shqyrtim se si vendet të integrojnë kornizat e raportimit nga institucionet e tjera (autoritetet lokale, por edhe korporatat, OJQ-të dhe shoqëria civile). Një veçanti është organizimi një ditor "Veprimi Lokal për Angazhimet Globale" që u organizua për të diskutuar këtë temë gjatë Forumit të Nivelit të Lartë Politik (Kombet e Bashkuara 2019).

VVL janë aplikuar si përkthim në shkallë lokale të Vlerësimeve Kombëtare Vullnetare (VVK). Në të vërtetë, shtetet anëtare të Kombeve të Bashkuara që dëshirojnë të përgatisin një VVK duhet të ndjekin udhëzimet e dhëna nga Kombet e Bashkuara (Grupi i Kombeve të Bashkuara për Zhvillim 2016; UNDSO dhe UNDESA 2018; Departamenti i Kombeve të Bashkuara të Çështjeve Ekonomike dhe Sociale 2018), dhe inkurajohen të përdorin treguesit zyrtarë të OZhQ.

Sidoqoftë, bashkitë mund të mbështeten në ato pak përvoja ekzistuese të raportimit të dizajnuara për përdorim në shkallë vendi, dhe pse nuk mund të përshtatet lehtë me nivelin lokal. Ajo që doli qartë në debatin rreth lokalizimit të OZHQ është se ka një thirrje për veprim lokal dhe se qytetet kanë filluar të reagojnë. Ndërsa metodat për të integruar Vlerësimet Lokale në ato Kombëtare janë ende në diskutim, bashkitë po fillojnë të raportojnë në lidhje me OZhQ. Megjithatë, ende mungon një kuadër i dakortësuar se si ta bëjmë këtë dhe më tej si t'i bëjmë këto përpjekje të krahueshme. Kjo është madje gjëja më e rëndësishme sepse mesazhet kombëtare mund të fshehin pabarazitë midis bashkive dhe qarqeve brenda vendit dhe sepse kjo përpjekje mund të përmirësojë aftësinë e qeverive lokale për të vetëvlerësuar rrugën e tyre drejt qëndrueshmërisë.

Sfidat e gjetjes dhe përpunimit të të dhënave për njësitë vendore

⁵ United Nations 2016b, 2017, 2018, 2019b

Njësitë vendore përballen me disa vështirësi në mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave për të matur progresin e tyre në arritjen e OZhQ. Disa çështje dhe pyetjet dolën nga kërkimet gjatë përgatitjes së këtij botimi:

- Ka mungesë të kapaciteteve njerëzore ose stafit të trajnuar në bashki për të mbledhur dhe shpërndarë të dhëna, si dhe burime të pamjaftueshme financiare për të grumbulluar të dhëna për një hapësirë të madhe gjeografike dhe për një afat të gjatë;
- Roli i bashkive në arritjen e OZhQ, përcaktohet nga nivele të ndryshme të qeverisjes në përputhje me kuadrin mbi të cilin janë hartuar;
- Ekzistenca dhe harmonizimi i të dhënave nëpër njësitë vendore janë thelbësore për të krahasuar drejtpërdrejt të dhënat. Këto aspekte janë sfiduese por gjithashtu të domosdoshme për vetëvlerësimin e bashkive dhe të mësuarit nga aktivitetet e homologëve të tyre;
- Ekziston një debat i vazhdueshëm në lidhje me dy opsione që shënojnë progress në arritjen e OZhQ, vendosja e përparësive të matshme ose investimi për të marrë të dhëna të reja për të matur tregues të rëndësishëm për arritjen OZhQ.
- Treguesit e disponueshëm mund të jenë pak a shumë të rëndësishëm për bashki të ndryshme, duke pasur parasysh kontekstin lokal, ose mund të ndryshojnë pak ose aspak me kalimin e kohës;
- Të dhënat zakonisht merren nga sektorë të ndryshëm të bashkive dhe shpesh nuk janë në dispozicion në formatin e duhur.

Komponentët kryesorë të VVL

Sfidat e përmendura në paragrafët e mëparshëm janë vetëm disa nga ato me të cilat përballen bashkitë kur fillon procesi i VVL. Meqë ende nuk kemi një kornizë zyrtare të rënë dakord për raportimin lokal, shumica e bashkive kanë ndjekur shembuj të mëparshëm.

Katër hapa kryesorë fillestarë mund të identifikohen në përvojën e lokalizimit të OZhQ:

- Inicimi i një procesi gjithëpërfshirës dhe me pjesëmarrje;
- Vendosja e përparësive në Axhendën lokale;
- Planifikimi i zbatimit të OZhQ;
- Monitorimi dhe vlerësimi i treguesve të OZhQ.

Pasi një kornizë standarde lokale e treguesve të OZhQ nuk ekziston, bashkitë që kanë publikuar VVL kanë përdorur korniza të veta, duke iu referuar treguesve të OZhQ vetëm në pak raste. Kjo do të thotë se ka një mungesë të krahasueshmërisë midis bashkive.

Në rastin më të mirë, një VVL duhet të jetë i saktë, i replikueshëm dhe i përballueshëm me kalimin e kohës (të paktën çdo tre vjet); bazuar në analizën e të dhënave; dhe të jetë i krahasueshëm me bashkitë e tjera të vendit dhe në Evropë.

Disa sugjerime që duhet të merren parasysh kur filloni procesin e VVL:

- VVL është vullnetar, pra një angazhim i qartë mbi transparencën dhe llogaridhënien nga Kryetari i Bashkisë;
- VVL mund të jetë tre llojesh, përfshirë: (1) një përmbledhje e të gjitha OZhQ, (2) një përzgjedhje e OZhQ me rëndësi të veçantë për bashkinë, ose (3) vetëm OZhQ nën shqyrtim në Forumin Politik të vitit përkatës.
- Procesin e VVL duhet të jetë i planifikuar mirë në të gjitha fazat e tij pasi mund të zgjasë rreth shumë muaj.
- Mund të përdoren procese të ndryshme të menaxhimit: të drejtohet kryesisht nga stafi i ngushtë i kryetarit të bashkisë duke krijuar një grup pune të brendshëm.
- Për një bashki me Sistemi të Informacionit (GIS), mbledhja e të dhënave dhe vlerësimi mund të rezultojë në një proces të përgjithshëm më të shpejtë.

Disa seksione të identifikuara në VVL botuar në dy vitet e fundit

VVL zakonisht ndjekin një strukturë të ngjashme:

- Fjala e hapjes - angazhimi i kryetarit të bashkisë dhe administratës;
- Përmbledhje ekzekutive - pikat kryesore;
- Prezantimi
- Zinxhiri organizativ dhe institucional;
- Sfidat;
- Metodologjia dhe të dhënat;
- Vlerësimi i OZhQ;
- Përfundime.

Metodologjia për zgjedhjen e treguesve

Siç u përmend më lart, sfida kryesore për bashkitë qëndron në identifikimin e treguesve dhe të dhënave për t'u përdorur. Ky manual ofron një gamë të gjerë të shembujve të treguesve urbanë që mund të përdoren nga bashkitë për VVL. Ky paragraf ilustron kriteret e përdorura për zgjedhjen, si dhe llojet e treguesve të paraqitur dhe të dhënat e tyre.

Kriteret

Kriteret e përdorura për të zgjedhur treguesit urbanë për OZhQ në Evropë janë:

- Përshtatja me Kuadrin e Treguesve Globalë për Shtetet Anëtare të OKB-së.
- Rëndësia për kontekstin evropian. Koherenca midis disa treguesve dhe grupi të treguesve të BE-së përdorur në nivelin kombëtar nga Eurostat, lejon një përdorim më të zgjeruar të të dhënave dhe shfaqjen e modeleve territoriale.

- Relevanca në nivel lokal. Disa tregues të OZhQ nga Korniza Globale e Treguesve të OKB anë përcaktuar për shkallën kombëtare, ndërsa qëllimi i këtij manuali është të propozojë treguesit lokalë të rëndësishëm. (psh përqindja e grave në këshill bashkiak në bvend të grave në parlament).
- Përfshirja e fushave të veprimtarisë së njësive vendore. VVL dhe treguesit e tij duhet të jenë në gjendje të kapin kontributin e bashkisë drejt OZhQ: prandaj është e rëndësishme të merren parasysh kompetencat e autoriteteve lokale.
- Numri i qyteteve dhe disponueshmëria në vende të ndryshme. Fakti që një tregues është i gjendshëm për një numër të madh bashkish, lejon më pas krahasueshmërinë.
- Afatet kohore, kohëzgjatja dhe krahasueshmëria me kalimin e kohës. Një afat i gjatë kohor lejon studimin e trendeve me kalimin e kohës, dhe vlerësimin e progresit të bërë. Koha nga mbledhja e të dhënave tek publikimi i treguesit duhet të jetë sa më e shkurtër e mundur.
- Mundësia e mbledhjes dhe prodhimit të të dhënave me kalimin e kohës. Ndërsa treguesit ad-hoc, të marra nga sondazhet dhe kërkimet specifike mund të jenë të dobishme, zgjedhja duhet të favorizojë ato për të cilat prodhimi i të dhënave është i vazhdueshëm dhe i planifikuar me kalimin e kohës.
- Të ekuilibruar. Treguesit e zgjedhur duhet të mbulojnë mjedisin, shtyllat sociale dhe zhvillimin ekonomik të qëndrueshëm - në një mënyrë të ekuilibruar.

Llojet e treguesve të propozuar

1. Treguesit zyrtarë, të harmonizuar në nivel evropian, i prodhuar zakonisht nga institucionet europiane apo ndërkombëtare, të cilat tashmë janë në dispozicion për përdorim (d.m.th. OZhQ 3 vdekshmëria e foshnjave).
2. Treguesit eksperimentalë, të harmonizuar dhe në dispozicion për një numër të konsiderueshëm bashkish: këto zakonisht prodhohen nga institucione të besueshme evropiane dhe janë lehtësisht të disponueshme (d.m.th. OZhQ 13 - JRC - Indeksi i Rrezikut nga Përmbytjet).
3. Treguesit zyrtarë, të pa harmonizuar, të mbledhur nga vendet ose njësitë lokale: këta tregues shtjellohen dhe shpërndahen si Statistikat Zyrtare nga zyrat lokale statistikore ose administratata e bashkive sipas situatave të tyre specifike (d.m.th. OZhQ 12 - Mbetje urbane për frymë).
4. Treguesit lokalë eksperimentalë: treguesit e prodhuar nga bashkitë ose organizata / institucione individuale përmes metodave inovative dhe eksperimentale. Këta tregues janë propozuar në këtë Manuali si shembull dhe për të nxitur autoritetet lokale. Ata mund të ndihmojnë në përshkrimin e situatave specifike lokale, duke vlerësuar sfidat e veçanta lokale, dhe çështjet që lidhen me specifikën e secilës bashki (d.m.th. OZhQ 1 - Të pastrehët).

Pjesa 2: Dimensioni lokal i Axfordës 2030



Objektivi 1

Zhdukja e varfërisë në të gjitha format e saj

Përshkrimi

Çrrënjësja e varfërisë në të gjitha format dhe dimensionet e saj njihet si sfida më e madhe dhe një kërkesë e domosdoshme për zhvillimin e qëndrueshëm.

Për shembull, varfëria kufizon mundësitë e njerëzve për të arritur potencialin e tyre të plotë, me pasojat si në aspektin e kohezionit shoqëror dhe në rritjen e qëndrueshme. Varfëria është shumëdimensionale si koncept dhe lidhet me aspektet ekonomike, sociale, mjedisore, kulturore dhe politike.

Objektivat specifikë të Qëllimit 1 përqendrohen në: çrrënjësinë e varfërisë ekstreme, duke ju kundërvënë përfundimisht ekzistencës së kurtheve të varfërisë (Kraay dhe McKenzie 2014; Duflo dhe Banerjee 2011); përgjysmimi i varfërisë në të gjitha format; duke siguruar që të gjithë njerëzit të gëzojnë një standard bazë jetese dhe mbrojtje sociale; dhe rritjen e rezistencës në përballjen me katastrofat natyrore (Hallenatte et al. 2017).

Dimensioni lokal

Njësitë vendore janë aktorët më të përshtatshëm për të identifikuar grupet e prekshme, veçanërisht për grupe të vështira për t'u matur si të pastrehët (James D. Wright 1992). Për këtë arsye, niveli bashkiak mund të jetë më i informuari lidhur me nevojën për lehtësimin e varfërisë, me koordinimin dhe mbështetjen e nivele më të larta të qeverisjes.

Në veçanti, njësitë vendore mund t'i kundërvihen varfërisë duke vepruar në dy tipologji të kufizimeve ndaj individëve: kufizimet e jashtme si defekte institucionale ose qeveritare (Bardhan 1997), dhe kufizimet e brendshme, të tilla si sjellja dhe paragjykimet (Dalton, Ghosal, & Mani, 2016; Ëalto, 2004).

Bashkitë mund të synojnë të dy këta tregues të varfërisë duke shmangur që njerëzit të mbeten të varfër për shumë kohë ose tërë jetën e tyre e në këtë rast dhe fëmijët e tyre ka më shumë gjasa të përjetojnë varfëri.

Objektivi Specifik 1.2: Deri në 2030, të reduktohet me të paktën gjysmën e përqindjes të femrave, meshkujve dhe fëmijëve të të gjitha moshave që jetojnë në varfëri në të gjitha dimensionet e varfërisë bazuar në definicionin kombëtar.

Treguesi 1.2.1: Përqindja e personave me të ardhura të barabarta të disponueshme nën pragun e rrezikut të varfërisë, i cili është vendosur në 60% të të ardhurave mesatare të disponueshme mesatare të vendit (pas transfertave sociale).

Synimi: Reduktim me të paktën gjysmën e përqindjes së burrave, grave dhe të të gjitha moshave që jetojnë në varfëri.

Objektivi Specifik 1.3 Zbatimi i sistemeve dhe masave të përshtatshme të mbrojtjes sociale kombëtare, për të gjithë dhe deri në vitin 2030 të arrihet mbulim i plotë me shërbime sociale të të varfërve dhe grupeve vulnerabël.

Treguesi 1.3.1 Përqindja e popullsisë e mbuluar me shërbime të mbrojtjes sociale, sipas gjinisë, duke dalluar fëmijët, personat e papunë, personat e moshuar, personat me aftësi të kufizuara, gratë shtatzëna, të porsalindurit, viktimat e lëndimeve në punë dhe të varfërit dhe të prekshmit.

Objektivi Specifik 1.4 Deri në 2030, të sigurohet që të gjithë meshkujt dhe femrat, veçanërisht të varfërit dhe grupet vulnerabël, të kenë të drejta të barabarta për burimet ekonomike, si dhe akses në shërbimet bazë, pronësinë dhe kontrollin mbi tokën dhe forma të tjera të pronës, trashëgimisë, burimeve natyrore, financiare, duke përfshirë mikrofinancën

Treguesi 1.4.1: Përqindja e personave që jetojnë në familje me akses në shërbimet bazë (ujë, kanalizime, kushtet e banesës, mbipopullimi, niveli arsimor i kryefamiljarit).

Përqindja e personave që vuan nga mungesa e aksesit në shërbimet bazë (ujë, kanalizime, kushtet e banesës, mbipopullimi, niveli arsimor i kryefamiljarit).

Përqindja e popullsisë që ka përfituar nga strehimi social përgjatë 2020.

Objektivi Specifik 1.5 Deri në vitin 2030, të përmirësohet jetesa e grupeve të varfra dhe atyre vulnerabël duke zvogëluar dëmin nga situata ekstreme të lidhura me klimën dhe katastrofave të tjera ekonomike, sociale dhe mjedisore.

Treguesi 1.5.4 Përqindja e njësive vendore që miratojnë dhe zbatojnë strategjitë lokale të zvogëlimit të rrezikut nga katastrofat në përputhje me strategjitë kombëtare të zvogëlimit të rrezikut nga katastrofat.

Treguesi 1.a.2 Përqindja e shpenzimeve totale të qeverisë për shërbimet thelbësore (arsimi, shëndetësia dhe mbrojtja sociale).



Objektivi 2

Fund urisë, arritja e sigurisë ushqimore dhe përmirësimin të të ushqyerit si dhe promovimi i bujqësisë së qëndrueshme

Përshkrimi

Qëllimi është ti jepet fund kequshqyerjes dhe gjithashtu të adresohen sfidat në lidhje me prodhimin dhe konsumin e qëndrueshëm të ushqimit.

Dimensioni lokal

Objektivi 2 trajton çështje që janë të rëndësishme për njësitë vendore - në veçanti: trajtimi i kequshqyerjes, duke iu afruar prodhimit të qëndrueshëm të ushqimit, sistemeve dhe menaxhimit të verifikuar dhe mirëfunksionimit të zinxhirit ushqimor.

Bashkitë mund të kontribuojnë drejt këtij qëllimi me: ofrimin e shërbimeve, përfshirë ushqimin për ata që nuk mund ta përballojnë; promovimi i dietave të shëndetshme dhe krijimin e proceseve të prokurimit që konsiderojnë nevojat për mbështetjen e konsumit të shëndetshëm dhe ushqimit të sigurt me një ndikim të ulët mjedisor.

Në zonat urbane, qeveritë lokale mund të zvogëlojnë mbeturinat e ushqimit dhe përmirësimin e sigurisë ushqimore. Bashkitë gjithashtu mund të promovojë bujqësi të qëndrueshme urbane si në nivelin individual ashtu edhe përmes projekteve të mëdha.

Objektivi specifik 2.1: Deri në vitin 2030, ti japim fund urisë dhe të sigurojmë akses nga të gjithë njerëzit, veçanërisht të varfërit dhe njerëzit në situata vulnerabël, përfshirë foshnjat, në ushqim të sigurt dhe të mjaftueshëm gjatë gjithë vitit.

Tregues: Ofrimi i ushqimit përmes menceve sociale për të pastrehët dhe të varfërit llogaritur me numrin e vakteve në ditë.



Objektivi 3

Shëndet i mirë dhe mirëqenie

Përshkrimi

“Shëndeti është një nga treguesit më efektivë të zhvillimit të qëndrueshëm të suksesshëm të çdo bashkie” (Organizata Botërore e Shëndetësisë 2016). Krahasuar me Objektivat e Zhvillimit të Mijëvjeçarit që përmendnin nevojën për të zvogëluar vdekshmërinë e foshnjave, përmirësuar shëndetin e nënës dhe luftën ndaj HIV / AIDS, malaries dhe sëmundjeve të tjera, OZhQ përfshijnë të gjitha çështjet e lidhura me shëndetin nën një qëllim, OZhQ 3, që përfshin shëndetin mendor, seksual dhe riprodhues, shërbime të kujdesit shëndetësor, çështje shëndetësore në lidhje me sëmundjet ngjitëse dhe jo-ngjitëse, ndotjen dhe aksidentet e trafikut rrugor.

Prandaj, Objektivi 3 përfshin të gjitha dimensionet e shëndetit nga karakteristikat dhe sjelljet individuale, faktorët socio-ekonomikë si dhe shërbime dhe kërkime për të parandaluar ose trajtuar dhe kuruar sëmundjet.

Dimensioni lokal

Kërkimet shkencore sugjerojnë se ekzistojnë diferencime në gjendjen shëndetësore nisur nga vendbanimet, qofshin ato urbane, rurale apo të largëta. Disavantazhi në vendndodhje mund të ndikojë në aftësinë individuale për të përmirësuar kushtet e jetesës, duke mohuar aksesin e lehtë në mbështetje sociale dhe kujdes shëndetësor. Edhe duke udhëtuar në distanca të vogla për të marrë këto shërbime mund ta vështirësojë qasjen në kujdes për njerëzit pa mjete transporti të përshtatshme dhe të sigurt.

Bashkitë mund të kenë një rol të rëndësishëm për të adresuar sfidat shëndetësore. Për shembull, ndërhyrje urbane dhe mjedisore, planifikimi dhe ofrimi i transportit, mund të ndikojë fuqishëm në uljen e rrezikut (Giles-Corti et al. 2016).

Për më tepër, cilësia e ndërtesave, niveli i mbipopullimit dhe kostoja përkatëse e strehimit mund të ketë një ndikim të drejtpërdrejtë në shëndet. Strehimi me cilësi të dobët shoqërohet me prevalencë të rritur të alergjive dhe sëmundje inflamatorë të mushkërive, të tilla si astma.

incidenca e sëmundjeve infektive dhe numri i vdekjeve aksidentale janë gjithashtu të lidhura pozitivisht me nivele të larta të mbipopullimit (Lloyd, Neëell, dhe Dietrich 2004).

Për shembull, shëndeti i dobët është i përqendruar në lagje të caktuara: duket se shëndeti më i keq gjendet mes më të varfërve. Është me të vërtetë e nevojshme të shikohen treguesit shëndetësorë të ndarë sipas të ardhurave ekonomike, lagjeve dhe kushteve sociale në mënyrë që sfidat shëndetësore të të pafavorizuarve të mos anashkalohen (Organizata Botërore e Shëndetësisë; dhe UN-Habitat 2010).

“Për të parë tërë shtrirjen e pabarazive në shëndetin urban është e rëndësishme të përpunohen tregues mbi shëndetin dhe mbi faktorët që ndikojnë në të (Organizata Botërore e Shëndetësisë; dhe UN-Habitat 2010).

Tregues të përkujdesit shëndetësor: Numri i institucioneve shëndetësore shtetërore dhe institucioneve të përkujdesjes sociale.



Objektivi 4

Sigurimi i arsimit cilësor gjithëpërfshirës dhe të barabartë dhe promovimi i mundësive të të nxëniet gjatë gjithë jetës për të gjithë.

Përshkrimi

Objektivi 4 synon që të gjithë njerëzit të kenë qasje në arsim cilësor dhe mundësi për të mësuar. Objektivi shkon përtej të dhënave rreth regjistrimit në shkollë dhe shikon si disponueshmërinë e mësuesve të trajnuar dhe objekteve shkollore të përshtatshme dhe pabarazi në rezultatet e arsimit (Kombet e Bashkuara 2017, E / 2017/66: 5).

Dimensioni lokal

Në shumë vende, arsimi fillor dhe i mesëm janë nën përgjegjësinë e drejtpërdrejtë të njësive vendore, pasi ato janë më të përshtatshmet për të identifikuar nevojat specifike lokale. Një sistem i mirë dhe efikas arsimor në nivel lokal siguron baza më të mira për integrim të qytetarëve nga grupet vulnerabël, e në veçanti nga ata me aftësi të kufizuara, migrantët dhe pakicat.

Shkollat inkurajojnë integrimin dhe njohuritë e ndërsjella dhe përmes edukimit dhe trajnimit, bashkitë mund të përmirësojnë punësimin e nxënësve dhe gjendjen ekonomike. Për më tepër, qytetet dhe autoritetet lokale kanë një potencial të madh për të zbatuar veprime inovative për të siguruar arsim gjithëpërfshirës dhe mund të ofrojnë mundësi për të mësuar gjatë gjithë jetës të përshtatura me nevojat e sistemeve vendore të prodhimit.

Objektivi Specifik 4.1 Deri në vitin 2030, të gjitha vajzat dhe djemtë të përfundojnë arsimin fillor dhe të mesëm pa pagesë, të barabartë dhe cilësor, duke çuar në rezultate efektive të të nxëniet.

Treguesi 4.1.1 Përqindja e fëmijëve dhe të rinjve: (a) në klasat 2/3; (b) në fund të fillores; dhe (c) në fund të arsimit të mesëm të ulët, të paktën me një nivel minimal të aftësisë në (i) lexim dhe (ii) matematikë, sipas gjinisë.

Treguesi 4.1. 2 Përqindja e popullsisë 18-24 vjeç që përfunduar arsimin fillor, 9-vjecar dhe të mesëm.

Objektivi Specifik 4.2 Deri në vitin 2030, të gjitha vajzat dhe djemtë të kenë qasje në kujdes ditor dhe arsimin parashkollor, në mënyrë që ata të jenë gati për arsimin fillor.

Treguesi 4.2.2 Përqindja e fëmijëve të regjistruar në parashkollor dhe kopshte, sipas gjinisë. Përcaktohet si përqindja e fëmijëve në intervalin e caktuar të moshës që marrin pjesë në një ose më shumë program të organizuar të të mësuarit, përfshirë programet që ofrojnë një kombinim të arsimit dhe kujdesit ditor.

Objektivi Specifik 4.5 Deri në vitin 2030 të arrihet eliminimi i pabarazive gjinore në arsim dhe sigurimi i qasjes së barabartë në të gjitha nivelet e arsimit dhe formimit profesional duke përfshirë personat me aftësi të kufizuara, minoritetet dhe fëmijët në situata të cënueshme.

Treguesi 4.5.1 Indekset e barazisë (femrat / meshkujt, rurale / urbane, tregues të tjerë si aftësia e kufizuar, minoritetet dhe grupet vulnerabël, kur të dhënat janë të disponueshme) për të gjithë treguesit e arsimit.

Indeksi i barazisë kërkon të dhëna për grupet specifike të interesit. Ai përfaqëson raportin e vlerës së treguesit për një grup me atë të tjetrit. Në mënyrë tipike, grupi i mundshëm më i pafavorshëm vendoset në numërues. Një vlerë pikërisht 1 tregon barazinë mes dy grupeve.

Objektivi Specifik 4.a Ndërtimi dhe azhurnimi i mjediseve arsimore të përshtatura për fëmijët, aftësinë e kufizuar dhe gjininë dhe sigurimi i mjediseve të sigurta, jo të dhunshme, gjithëpërfshirëse dhe efektive të të nxënit për të gjithë.

Treguesi 4.a.1 Proporcioni i shkollave që ofrojnë shërbime themelore, sipas llojit të shërbimit.



Objektivi 5

Të arrihet barazia gjinore dhe të fuqizohen të gjitha gratë dhe vajzat.

Përshkrimi

Arritja e barazisë gjinore dhe fuqizimi i të gjithëve grave pranohen si elementë të domosdoshëm për të nxitur zhvillimin e qëndrueshëm (EUROSTAT 2019).

Objektivi 5 i referohet disa iniciativave të nevojshme për të arritur barazinë gjinore, ndër të cilat, zbatimimi i veprimeve për të eliminuar të gjitha format e dhunës ndaj grave në sferat publike dhe private. Veprime të tjera të rëndësishme për barazinë gjinore konsistojnë në sjellje jodiskriminuese, në ndarjen e detyrave për kujdesin familjar, të drejtat e pronës, qasjen në informacion, arsimin, tregun e punës dhe pozicionet drejtuese. Kohëzgjatja është veçanërisht e rëndësishme me qëllim që të hetohen çështjet e lidhura me gjininë për shkak të paragjyqimeve të vazhdueshme kulturore në përcaktimin e diskriminimit gjinor.

Dimensioni lokal

Në vitin 2019, JRC publikoi një raport mbi barazinë gjinore në nivelin rajonal (Norlén, Papadimitriou dhe Dijkstra 2019). Kjo analizë tregon se ndryshimet brenda një vendi janë domethënëse. Në veçanti, doli që gratë në rajonet e kryeqytetit arrijnë më shumë në drejtim të arritjeve arsimore dhe kushtet e punësimit, por ndjehen më pak të sigurta se në zona të tjera.

Do të ishte e dobishme të kuptojmë nëse këto gjetje vlejné dhe në shkallën lokale për të qenë në gjendje të ndërhyjmë në çështjet më të ngutshme, pa rishpërndarje të burimeve.

Objektivi Specifik 5.5 Sigurimi i pjesëmarrjes së plotë dhe efektive të grave dhe mundësive të barabarta për të udhëhequr në të gjitha nivelet e vendimmarrjes në jetën politike, ekonomike dhe publike.

Treguesi 5.5.1 a Përqindja e mandateve që mbahen nga gratë në këshillin e bashkisë.

Treguesi 5.5.2 Përqindja e grave në pozicione drejtuese.

Ky tregues i referohet numrit të pozicione të larta dhe të mesme në strukturën e grave si pjesë e totalit të numrit të personave të punësuar në bashkisë.



Objektivi 6

Sigurimi i disponueshmërisë dhe menaxhimi i qëndrueshëm i ujit dhe shërbimeve sanitare për të gjithë.

Përshkrimi

Ky objektivi synon sigurimin e furnizimit të ujë të pijshëm, të përballueshëm për të gjithë, të kontrolluar, qasje në kanalizime të ujërave të ndotura dhe menaxhimi i tyre. Ai gjithashtu synon: zvogëlimin e ndotjes së ujit; duke u rritur trajtimin e ujërave të ndotura dhe efikasitetin e përdorimit të ujit; zvogëlimin e numrit të njerëzve të prekur nga mungesa e ujit duke vënë në zbatim menaxhimin e integruar të burimeve të ujit në të gjitha nivelet. Gjithashtu synohet mbrojtja dhe restaurimi i ekosistemeve të lidhura me ujin.

Dimensioni lokal

Qeverisja e ujit është shumë komplekse dhe e larmishme nëpër Evropë. Shërbimet e ujit, përfshirë furnizimin me ujë të pijshëm, grumbullimi dhe trajtimi i ujërave të ndotura dhe menaxhimi i kullimit, rregullohen në nivel kombëtar, por menaxhohen në nivelin lokal ose nga autoritetet publike ose nga ndërmarrjet private.

Qytetet janë drejtpërdrejt përgjegjëse për furnizimin me ujë të pijshëm, grumbullimi dhe trajtimi i ujërave të ndotura dhe menaxhimin e kullimit, ashtu si dhe për miratimin e kostove përkatëse. Bashkitë janë përgjegjëse për këto shërbime, por dhe për caktimin e tarifave të shërbimit dhe zbatimin e standardeve mjedisore dhe shëndetësore, duke siguruar menaxhim të mirë të ujërave të ndotura.

Njësitë vendore luajnë një rol kryesor në arritjen e menaxhimit urban të qëndrueshëm të ujit, duke promovuar zbatimin e masave për kursimin e ujit dhe përdorimit me efikasitet. Bashkitë gjithashtu mund të jenë përgjegjëse për ndërgjegjësimin e qytetarëve rreth planeve dhe projekteve për përdorim dhe menaxhim efikas të ujit.

Së fundmi, qytetet janë laboratorë të gjallë ku prodhohen zgjidhje alternative dhe inovatore për kullimin dhe sistemet e ujërave të zeza duke maksimizuar efikasitetin e ujit (Lisbonë (EPAL - Empresa Portuguesa das Águas Livres 2019)), duke zhvilluar ndërhyrje urbane që maksimizojnë depërtimin e ujit dhe zbutin efektin e përmbytjeve (Antëerp).

Objektivi Specifik 6.1 Deri në vitin 2030, të arrihet një qasje universale dhe e barabartë në furnizimin e popullatës me ujë të pijshëm të sigurt dhe të përballueshëm për të gjithë.

Treguesi 6.1.1 Përqindja e popullsisë që ka qasje në shërbimet e furnizimit me ujë të pijshëm të menaxhuara në mënyrë të sigurt.

Përçindja e popullsisë që përdorin shërbime të furnizimit me ujë të pijshëm të menaxhuara në mënyrë të sigurt aktualisht matet si përçindje e popullsisë që përdorur një burim të përmirësuar bazë të ujit të pijshëm në dispozicion të përdoruesit kur është e nevojshme dhe pa ndotje nga fekalet (dhe agjentet kimikë). Burimet e përmirësuara të ujit të pijshëm përfshijnë: ujin nga ujësjellesat në banesë, çezmat publike; pusët ose pusët me pompim; burimet të tjera të mbrojtura; uji i paketuar dhe ujë nga reshjet.

Tregues Sasia e konsumit të ujit për frymë në ditë.

Objektivi Specifik 6.3 Deri në vitin 2030, të përmirësohet cilësia e ujit duke reduktuar ndotjen, eliminimin e hedhjes dhe minimizimin e shkarkimit në ujëra të kimikateve dhe materialeve të rrezikshme duke e përgjysmuar përçindjen e ujërave të zeza të patrajuara dhe duke rritur ndjeshëm mundësinë e ripërdorimit të ujërave pas trajtimit ose shkarkimit të tyre pa dëmtuar cilësinë e ujërave të brendshme dhe atyre bregdetare.

Treguesi 6.3.1 Proporcioni i ujërave të ndotura të trajtuara para ripërdorimit a shkarkimit të tyre.

Përçindja e popullsisë me banesa të lidhura me kolektor shkarkimi në impiantet e trajtimit të ujërave të zeza në mënyrë të sigurt, përpunimi i ujërave të përdorura së paku në shkallë të parë, para shkarkimit të ujit në ujëra të brendshme apo në det.



Objektivi 7

Sigurimi i aksesit të energjisë së përbalueshme dhe të qëndrueshme për të gjithë.

Përshkrimi

Objektivi 7 synon të sigurojë aksesin në energji elektrike në 800 milion njerëz në vendet në zhvillim që akoma sot mbeten pa energji elektrike (OKB 2019). Për më tepër, Objektivi 7 synon uljen e konsumit të energjisë dhe përmirësimin e efikasitetit të energjisë në të gjitha vendet.

Dimensioni lokal

Veprime lokale, të tilla si stimuj për energji dhe transport të gjelbër, mund të kenë një ndikim të madh në arritjen e këtij Objektiv, në të dy elementët, emetimet e karbonit dhe efikasitetin e energjisë. OZHQ përkatëse për autoritetet lokale janë kryesisht ato me karakter universal, energji e rinovueshme dhe përdorim efikas.

Ndërlidhjet ndërmjet faktorëve lokalë, instrumenteve të politikës në nivelin lokal, zbatimi i legjislacionit kombëtar përmirësojnë rolin e bashkive mbi konsumin dhe prodhimin e energjisë. Me referim specifik në strukturën urbane dhe ndërtesat, politikat më të mira të energjisë duhet të shkojnë përtej efikasitetit të energjisë, duke promovuar një qasje shumëdimensionale. Për më tepër, politikat e energjisë duhet të përshtaten me tendencat në lidhje me ndryshimet demografike, zhvendosjet e popullsisë, ndryshimet klimatike etj.

Autoritetet lokale mund të ndërmarrin veprime specifike për të ulur konsumin e energjisë si në ndërtesat dhe hapësirat publike, për shembull zvogëlimi i konsumit të energjisë (fikja e ndriçimit të panevojshëm dhe e ngrohjes në ndërtesat publike) dhe rritja e efikasitetit (zëvendësimi i ndriçimit dhe ngrohjes së vjetëruar).



Objektivi 8

Nxitja e rritjes ekonomike të vazhdueshme, gjithëpërfshirëse dhe të qëndrueshme, punësim të plotë dhe produktiv dhe punë të denjë për të gjithë.

Përshkrimi

Krijimi i vendeve të reja të punës, puna e denjë dhe të drejtat e punëmarrësve janë gurët e themelit të Axhendës 2030. Megjithatë, në mënyrë që të arrihet objektivi 8, vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet rritjes së mundësive të punësimit, zvogëlimit të punësimit informal dhe zvogëlimit të hendekut gjinor në pozicione të caktuara. Ky qëllim gjithashtu kërkon stabilizimin e mjediseve të sigurta të punës.

Dimensioni lokal

Autoritetet lokale kanë një rol të rëndësishëm në mobilizimin i burimeve njerëzore, lehtësimin e partneriteteve lokale dhe në krijimin e një mjedisi mbështetës për sipërmarrësit, bizneset e reja dhe punëkërkuarit.

Autoritetet lokale mund të stimulojnë aktivitetin ekonomik dhe rritjen ekonomike përmes infrastrukturës, komunikimit dhe mbështetjes logjistike. Ato gjithashtu mund të zhvillojnë dhe zbatojnë politikat lokale që përmirësojnë arsimin dhe punësimin duke kontribuar në një treg pune gjithëpërfshirës. Për më tepër, bashkitë mund të ndihmojnë në krijimin e mjediseve të sigurta të punës, tëgarantojnë kushte të barabarta për të gjithë, dhe të promovojnë integrimin e grupeve më të pafavorizuara në tregun e punës.

Objektivi Specifik 8.3. Të përkrahen politika të orientuara drejt zhvillimit, që mbështesin aktivitetet prodhuese, krijimin e vendeve të denja të punës, sipërmarrjen, krijimtarinë dhe risitë dhe të nxitet formalizmi dhe rritja e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, përfshirë edhe qasjen tek shërbimet financiare.

Treguesi 8.3.1 Përqindja e të punësuarve informalë në sektorin jo-bujqësor, sipas gjinisë.

Objektivi Specifik 8.6 Deri në vitin 2030, të zvogëlohet ndjeshëm përqindja e të rinjve të papunë, të paarsimuar apo të patrajnuar.

Treguesi 8.6.1 Përqindja e të rinjve (15-24 vjeç) që nuk kanë punësim, trainim dhe as nuk kanë ndjekur shkollën.

Ky tregues përkufizohet si përqindja e të rinjve (15 - 24 vjeç) të cilët nuk janë duke ndjekur shkollën, nuk janë në punë dhe as duke kryer një trainim. Treguesi quhet dhe shkalla "Neet" e të rinjve.



Objektivi 9

Ndërtimi një infrastrukture të fortë, nxitja e industrializimit gjithëpërfshirës e të qëndrueshëm dhe nxitja e novacionit.

Përshkrimi

Investime të qëndrueshme dhe inovatore në infrastrukturë dhe progresi teknologjik janë faktorë kryesorë të rritjes dhe zhvillimit ekonomik. Objektivat Specifike të Objektivit 9 përfshijnë cilësinë e ndërtimit, infrastrukturë e qëndrueshme dhe e sigurtë duke promovuar industrializimin gjithëpërfshirës dhe të qëndrueshëm si dhe nxitjen e kërkimit, zhvillimit dhe inovacionit.

Dimensioni lokal

Bashkitë luajnë një rol të rëndësishëm në inovacion, në kërkime shkencore dhe strategji zhvillimi lokal, në sigurimin e infrastrukturës dhe shërbimeve, forcimin e konkurrencës, kanalizimin dhe ndarjen e burimeve si dhe në mbështetjen e bizneseve të reja.

Industrializimi i qëndrueshëm dhe gjithëpërfshirës i bashkive ofron mundësi për zhvillimin e sinergjive, siç është ndërprerja e ndikimit të rritjes ekonomike në degradimin e mjedisit, duke rritur në të njëjtën kohë punësimin dhe nxitjen e energjisë së pastër. Për këtë Objektiv, shumica e treguesve zakonisht maten në nivel rajonal dhe mund të jetë e vështirë për të kapur dimensionin e bashkisë.

Katër tregues mund të përfshihen (tre në nivelin e bashkisë dhe një në nivelin rajonal): dy tregues lidhur me transportin - një aspekt i pasurisë infrastrukturore të një bashkie - duke qenë transporti është thelbësor si për aksesin në punë ashtu edhe për lëvizjen e mallrave; një tregues për ndërmarrjet në sektorë specifikë industrialë; dhe një në numër të ndërmarrjeve inovative dhe të reja.

Objektivi Specifik 9.1 Zhvillimi i një infrastrukture cilësore, të besueshme, të qëndrueshme dhe elastike, duke përfshirë infrastrukturën rajonale dhe ndërkufitare, për të mbështetur zhvillimin ekonomik dhe mirëqenien njerëzore, me një fokus në qasje të përbalueshme dhe të barabartë për të gjithë

Treguesi 9.1.1 Përqindja e popullsisë rurale që jeton brenda rrezes 2 km nga një rrugë kombëtare apo lokale.

Objektivi Specifik 9.3 Rritja e aksesit të ndërmarrjeve të vogla industriale dhe ndërmarrjeve të tjera, veçanërisht në vendet në zhvillim, në shërbimet financiare, përfshirë kreditë e përbalueshme, dhe integrimin e tyre në zinxhirët e vlerës dhe tregjet.

Treguesi 9.3.1 Proporcioni i industrive të shkallës së vogël në vlerën totale numrit të ndërmarrjeve industriale.



Objektivi 11

Reduktimi i pabarazisë ndërmjet shteteve.

Përshkrimi

Pabarazitë në të ardhura, moshës, aftësisë së kufizuar, gjinisë, orientimit seksual, origjinës etnike, fesë dhe mundësive vazhdojnë të ekzistojnë në të gjithë botën. Objektivi 10 përqendrohet në promovimin e ekonomisë, përfshirjen sociale dhe politike të të gjithë individëve.

Objektivi adreson pabarazitë midis dhe brenda vendeve dhe bën thirrje për lehtësimin e migrimit të sigurtë dhe lëvizshmërinë e njerëzve.

Dimensionimi lokal

Bashkitë janë vendi ku diversitetet etnike, politike, ekonomike dhe profesionale bëhen më të dukshme sesa në nivelin kombëtar ose rajonal. Në mjediset urbane, pabarazitë mund të vijnë për shkak të ndryshimeve në strukturën dhe përbërjen e popullsisë, ristrukturimit të ekonomive, konkurrencës për punësim dhe ndryshimet në strukturën tradicionale e familjes.

Megjithëse njësitë vendore kanë pushtet të kufizuar në tregun e punës, ato mund të zvogëlojnë pabarazitë përmes politikave për një gamë të gjerë të çështjeve sektoriale, përfshirë arsimin dhe aftësimin profesional, strehimin, shërbimet sociale dhe shëndetësore dhe pjesëmarrjen në politikë. Të gjitha këto veprime mund të nxisin besimin në institucionet lokale (Barone dhe Mocetti 2016).

Zakonisht bashkitë kanë aplikuar tre lloje të politikave për të zvogëluar pabarazitë, siç identifikohen në tabelën më poshtë:

Politika të bazuara në vendndodhje	Politika të bazuara në përbërjen e shoqërisë	Politika ndërlidhëse
Duke u përqëndruar në azhurnimin ekonomik të lagjeve të caktuara me performancë të ulët.	Qëllimi i shfrytëzimit të plotë të potencialit njerëzor dhe pjesëmarrjes qytetare; Krijimin e mundësive në fushat e arsimit dhe punësimit;	Lidhja e lagjeve të marxhinalizuara me vendet ku ka mundësi, për shembull duke përmirësuar rrjetin e transportit dhe krijimin e hapësirave për diskutim mes njerëzve që u

	<p>Promovimin e aksesit të banorëve në shërbime sociale; duke nxitur pjesëmarrjen e tyre në komunitet.</p>	<p>përkasin grupeve të ndryshme shoqërore.</p>
--	--	--



Objektivi 11

Bëni qytetet dhe vendbanimet njerëzore gjithëpërfshirëse, të sigurta, rezistente dhe të qëndrueshme.

Përshkrimi

Objektivi 11, i njohur gjithashtu si "Objektivi Urban", kërkon bërjen e qyteteve dhe vendbanimeve njerëzore të sigurta, rezistente dhe të qëndrueshme. Ndërsa urbanizimi njihet si një faktor ekonomik dhe i zhvillimit shoqëror, ky objektivi trajton element që mund të ndikojnë shumë në cilësinë e jetës në qytete. Ai përfshin, ndër të tjera dhe aspekte që lidhen strehimin (Balestra dhe Sulltan 2013), transportin publik, mbetjet urbane, përdorimin e tokës, pjesëmarrjen në planifikimin dhe uljes së ndotjes së ajrit.

Zbatimi i Objektivit 11 mund të përfitojë nga parimet dhe veprimet e identifikuara në Axhendën e Re Urbane (Kombet e Bashkuara 2016), miratuar nga Kombet e Bashkuara në Quito, Ekuador në tetor 2016. Ai jep një vizion për zhvillim të qëndrueshëm urban, në mënyrë specifike duke theksuar potencialin e qyteteve në trajtimin e sfidave globale. Qytetet janë drejtues kryesorë për arritjen e një të ardhmeje të qëndrueshme (EUROSTAT 2019b, 215).

Dimensionimi lokal

Të gjithë OZhQ kanë një dimension lokal në të cilin kërkohet veprimi i qytetarëve dhe të përmirësohet koordinimi i përpjekjet me qytete të tjera dhe nivele të ndryshme të qeverisjes. Sidoqoftë, ky Objektivi është urban dhe lokal në vetvete: për këtë arsye, në kornizën globale të OKB, qëllimet e Objektivit 11 janë krijuar posaçërisht për qytetet dhe komunitetet, dhe treguesit përkatës duhet të maten në nivel lokal.

Shumë prej treguesve që përdoren zakonisht për të matur OZhQ 11 janë renditur në objektiva të tjera (psh. shkalla e riciklimit të mbetjeve urbane në OZhQ 12) dhe ato nuk përsëriten në këtë Objektivi, edhe pse është i duhuri. Një vlerësim i duhur i ndryshimeve sipas shkallës së urbanizimit (qytete, periferitë, zonat rurale) mund të bëhet për sipas numrit të treguesve të mbledhur nga DG REGIO dhe EUROSTAT dhe të përjashtuara në këtë Manual.

Raporti i Kohezionit (Komisioni Evropian 2017) ofron një vlerësim periodik koherent të kohezionit ekonomik, social dhe territorial të BE-së në Qytetet dhe Rajonet Evropiane.

Objektivi Specifik 11.2 Deri në vitin 2030, siguroni akses në sistemet e transportit të sigurt, të përballueshëm, të arritshëm dhe të qëndrueshëm për të gjithë, duke përmirësuar sigurinë rrugore, veçanërisht duke zgjeruar transportin publik, me vëmendje të veçantë për nevojat e atyre në situata vulnerable, grave, fëmijëve, personave me aftësi të kufizuara dhe më të moshuarve.

Treguesi 11.2.1 Përqindja e popullsisë që ka qasje të përshtatshme në transportin publik, sipas gjinisë, moshës dhe personave me aftësi të kufizuara.

Objektivi Specifik 11.6 Deri në vitin 2030, zvogëlimi i ndikimeve të dëmshme mjedisore për banor të qyteve, duke i kushtuar vëmendje të veçantë cilësisë së ajrit, menaxhimit të mbetjeve urbane dhe të tjera.

Treguesi 11.6.1 Raporti i mbetjeve të ngurta urbane të mbledhura rregullisht dhe të depozituara sipas normave, ndaj sasisë gjithsej mbetjeve të ngurta urbane të gjeneruara, sipas qyteteve.

Raporti i mbetjeve të ngurta urbane të mbledhura rregullisht, të trajtuara dhe depozituara sipas normave, ndaj sasisë gjithsej të mbetjeve të ngurta urbane të gjeneruara. Mbetjet e ngurta urbane të trajtuara dhe depozituara sipas normave i referohen sasisë totale të mbetjeve të ngurta urbane të destinuara për trajtim ose depozitim tek objektet e miratuar të cilët së paku kanë arritur një nivel të ndërmjetëm kontrolli;



Objektivi 12

Siguroni modele të qëndrueshëm të konsumit dhe prodhimit.

Përshkrimi

Ky Objektiv synon sigurim të një konsumi dhe të modeleve të prodhimit të qëndrueshëm duke ju referuar politikave dhe procedurave të prokurimit që përmirësojnë efikasitetin e burimeve, reduktimin e mbetjeve qëndrueshmërinë në të gjithë sektorët e ekonomisë.

Prandaj, ky Objektiv përqendrohet në veprimet urgjente të kërkuara për të siguruar që nevojat aktuale materiale nuk shpërdorjnë burimet ose të degradojnë mjedisin. Treguesit përkatës masin elementë të tillë si emetimi i karbonit, mbetjet organike dhe të rrezikshme, norma e riciklimit, turizmi i qëndrueshëm, dhe zbatimin e monitorimin të planeve të qëndrueshmërisë publik dhe privat. Përveç kësaj, Objektiv 12 synon promovimin e qëndrueshmëria për një periudhë afatgjatë duke rritur ndërgjegjësimin e njerëzve mbi rëndësinë e zgjedhjes të stileve të jetesës në harmoni me natyrën.

Dimensionimi lokal

Bashkitë janë vendi ku gjenerohet sasia më e madhe e mbeturinave urbane: sipas Bankës Botërore, në 2012, çdo qytetar prodhonte çdo ditë 1.2 kg mbetje urbane. Kjo vlerë parashikohet të rritet në 2.2 kg / frymë / ditë në 2025 (Burke et al. 2012). Ekonomia qarkulluese urbane zbatohet për të gjitha ato aktivitete ekonomike që zbatohen nga ente publike dhe aktorë privatë në një kontekst urban me qëllim rritjen e efikasitetit të burimeve dhe zvogëlimin të gjenerimit të mbetjeve.

Këto aktivitete përfshijnë: (i) dizajnimin dhe prodhimin e produkteve dhe mallrave me jetëgjatësi dhe zero mbetje, (ii) promovimin e ndarjes së produkteve dhe mallrave midis përdoruesve të ndryshëm, dhe (iii) mbajtja e burimeve urbane të energjisë në një qark të mbyllur duke i përdorur maksimalisht (shih Mali i Zi Navarro dhe Jonker 2018, 15).

Mes aspekteve të ekonomisë qarkulluese, njësitë vendore mund të ndikojnë në mbeturinat urbane, ndotësit, sjelljet e konsumatorëve në tranzicion nga ekonomi lineare në ekonomi qarkulluese dhe të qëndrueshme. Lidhur me mbetjet urbane, merren parasysh dy aspekte: shkalla e riciklimit të mbetjeve urbane dhe përgjegjësia e drejtpërdrejtë e administratës lokale në lidhje me grumbullimin dhe menaxhimin e mbetjeve urbane për frymë, të cilat mund të përmirësohen përmes edukimit dhe ndërgjegjësimin të qytetarëve.

BE ka vendosur objektivin që 60% të mbetjeve urbane të riciklohen dhe ripërdoren nga vendet anëtare të BE-së deri në vitin 2030. Qytetet mund të monitorojnë dhe arrijnë marrëveshje me objektet industriale që ndosin në territoret e tyre. Me rritjen e urbanizimit, qytetet janë niveli ideal në të cilin mund të

zbatohet ekonomia qarkulluese. Megjithatë, vlerësimi në shkallë urbane është ende një sfidë dhe ka nevojë për përmirësime.

Objektivi Specifik 12.5 Deri në vitin 2030, të arrihet zvogëlimi i ndjeshëm i prodhimit të mbetjeve përmes parandalimit, zvogëlimit, riciklimit dhe ripërdorimit.

Treguesi 12.5.1 Shkalla e riciklimit lokal, sasia në ton e mbetjeve që riciklohen.

Ky tregues specifikon sasinë dhe raportin e sasisë së mbetjeve të ricikluara ndaj sasinë gjithsej të mbetjeve urbane të gjeneruara.



Objektivi 13

Marrja e masave për të luftuar ndryshimin klimatik dhe efektin e tij.

Përshkrimi

Ndryshimi i klimës ka efekte të dukshme. Prandaj, zgjidhje që synojnë zvogëlimin e nevojave të emetimeve të CO2 duhet të vihen në zbatim, të koordinohen dhe monitorohen. Në veçanti, Objektivi 13 përqendrohet në: forcimin e qëndrueshmërinë dhe aftësisë për t'ju përshtatur rreziqeve që lidhen me klimën dhe katastrofat natyrore, përfshirë planifikimin e menaxhimit të emergjencave; integrimi i masave për mbrojtjen e klimës në politikat dhe strategjitë kombëtare; përmirësimin e ndërgjegjësimit për ndryshimin e klimës duke mobilizuar fonde dhe mekanizma për të lehtësuar planifikimin në përgjigje të ndryshimit të klimës në vendet në zhvillim.

Dimensioni lokal

Zonat urbane përdornin rreth 64% të energjisë primare dhe prodhonin 70% të emetimeve të dioksidit të karbonit në botë në vitin 2016 (IEA 2016). Prandaj, qytetet mund të luajnë një rol qendror në trajtimin e ndryshimeve klimatike, në koordinim me autoritetet kombëtare.

Në të vërtetë, të gjitha alternativat kryesore që synojnë uljen e ngrohjes globale me 1.5 gradë Celsius kërkojnë marrjen e veprimeve në qytete (IPCC 2018). Këto veprime duhet të drejtohen nga autoritetet lokale përmes planeve lokale, por kërkojnë dhe angazhimin e të gjithë aktorëve lokalë.

Autoritetet lokale mund të zbatojnë masa bazuar në planifikimin urban, lëvizshmërinë, transportin publik dhe zhvillimin e infrastrukturës, efikasitetin e energjisë së ndërtesave dhe subvencionet ose taksat lokale. Autoritetet lokale gjithashtu mund të rrisin ndërgjegjësimin mbi ndryshimin e klimës midis banorëve. Qytetet kanë marrë epërsi në krijimin e rrjeteve për të luftuar ndryshimin e klimës. Shembulli më i njohur është "Qytetet C40" (C40 2019), i cili lidh 94 qytete të mëdha të botës të përkushtuar për adresimin e ndryshimeve klimatike. Aktorët lokalë, me motivimin dhe zakonet e tyre, mundën në mënyrë thelbësore të ndikojnë në emetimin e karbonit dhe sektori privat mund të nxisë zgjidhje inovative ndaj sfidave klimatike.

Objektivi Specifik 13.1 Forcimi i rezistencës dhe aftësisë adaptive ndaj rreziqeve dhe fatkeqësive natyrore të lidhura me klimën në të gjitha vendet.

Treguesi 13.1.3 Njësi vendore që miratojnë dhe zbatojnë strategjitë lokale të zvogëlimit të rrezikut nga katastrofat në përputhje me strategjitë kombëtare të zvogëlimit të rrezikut nga katastrofat.



Objektivi 14

Ruajtja dhe përdorimi i qëndrueshëm i oqeanëve, deteve dhe burimeve detare për zhvillimin e qëndrueshëm.

Përshkrimi

OZhQ 14 synon të ruajë oqeanet dhe të sigurojë përdorimin e qëndrueshëm të tyre. Kjo përfshin mbrojtjen e ekosistemeve detare dhe bregdetare, duke ruajtur të paktën 10% të zonave bregdetare duke i shpallur zona të mbrojtura, si dhe parandalimin dhe zvogëlimin e ndotjes detare dhe ndikimet e uljes së pH në ujrat e oqeanëve.

Dimensioni lokal

Ka pak tregues që lidhen me Objektivin 14 që janë të përshtatshme për bashkitë, pasi arritja e shumë prej synimeve shkojnë përtej kompetencave të njëjësive vendore. Aktualisht, vetëm VVCL e qytetit të Bristolit përfshin një tregues për këtë Objektiv.

Sidoqoftë, disa qytete të tjera, të tilla si Los Angeles ose Taipei, përfshijnë strategji dhe rekomandime specifike për të arritur Objektivin 14. Megjithatë, qytetet, në veçanti ato të vendosura në zonat bregdetare, mund kontribuojnë në përmirësimin e ekosistemeve detare.

Qytetet mund të ndihmojnë në uljen e konsiderueshme ndotjes së oqeanit me origjinë nga mjedisi urban; kjo ndotje përfshin një larmi të gjerë të mbetjeve të hidrokarbureve, mbeturina të rrezikshme, shtëpiake apo toksike. Qytetet mund ta arrijnë këtë me projektme të përshtatshme dhe mirëmbajtje të pellgjeve ujëmbledhëse dhe sistemeve të kanalizimeve urbane. Qytetet gjithashtu mund të zbatojnë masa lokale për të përmirësuar trajtimin e ujërave të ndotura, dhe në mënyrë efektive të zvogëlojnë dhe trajtojnë mbetjet e riciklimit, në veçanti plastikën. Qytetet kontribuojnë shumë në emetimin e gazrave serrë dhe ndryshimin e klimës, me efekte të drejtpërdrejta në oqeanë dhe dete, siç është intensifikimi i valëve të nxehtësisë detare, acidifikimi dhe humbja e oksigjenit, ndërhyrja e kripës dhe rritja e nivelit të detit. Njësitë vendore mund të luajnë një rol të rëndësishëm në kontrollimin e emetimeve, pasi shumë prej tyre janë drejtpërdrejt të lidhura me menaxhimin e urbanistikës si transporti dhe konsumi i energjisë (shih Qëllimi 13). Qeveritë lokale bashkëpunojnë me sektorin privat dhe organizatat e shoqërisë civile mbi zhvillimin e qëndrueshëm të peshkimit dhe zonave bregdetare përmes Grupeve të Aksionit Lokal të Peshkimit.



Objektivi 15

Mbrojtja, rivendosja dhe promovimi i përdorimit të qëndrueshëm të ekosistemeve tokësore, menaxhimi i qëndrueshëm i pyjeve,luftimin e shkretëtirëzimit, për të ndaluar dhe përmbysur degradimin e tokës dhe për të ndaluar humbjen e biodiversitetit.

Përshkrimi

Objektivi 15 synon të mbrojë dhe promovojë ruajtjen dhe përdorimin e qëndrueshëm të tokës, ekosistemet e ujërave të brendshme dhe malore. Kjo përfshin përpjekjet për të menaxhuar në mënyrë të qëndrueshme pyjet; luftuar shpyllëzimin dhe thatësinë; rivitalizimin e tokës së degraduar dhe ruajtjen e biodiversitetit duke mbrojtur speciet e kërcënuara.

Dimensioni lokal

Një popullsi urbane në rritje në Evropë shoqërohet me kërkesën në rritje të vazhdueshme mbi burimet natyrore, urbanizimi është një kërcënim kryesor për ekosistemet natyrore. Qeveritë lokale mund të luajnë një rol të rëndësishëm në arritjen e objektivit 15 duke mbrojtur zonat natyrore përreth qyteteve, duke rigjallëruar tokën dhe duke ruajtur biodiversitetin ekzistues edhe në zonat urbane, për shembull duke promovuar infrastrukturën e gjelbër.

Hapësirat e gjelbëra urbane përmirësojnë cilësinë e ajrit dhe klimën dhe janë komponentë themelorë të mirëqënies (Fuller & Gaston, 2009; Van den Berg A.E., Hartig T., 2007), duke sjellë efekte pozitive si në shëndetin mendor ashtu edhe në atë fizik (Fuller, Irvine, Devine-Ëright, Ëarren, & K.J., 2007) si dhe kohezion social (Coley, Sullivan, & Kuo, 1997).

Objektivi Specifik 15.1 Deri në vitin 2030, të sigurohet ruajtja, restaurimi dhe përdorimi i qëndrueshëm i ekosistemeve tokësore dhe ujërave të brendshëm dhe shërbimet e tyre,në veçanti pyjet, ligatinat, malet dhe tokat e thata në përputhje me detyrimet sipas marrëveshjeve ndërkombëtare

Treguesi 15.1.1 Zona pyjore si pjesë e sipërfaqes së përgjithshme të tokës.



Objektivi 16

Promovimi i shoqërive paqësore dhe gjithëpërfshirëse për zhvillim të qëndrueshëm, ofrimi i qasjes në drejtësi për të gjithë dhe krijimi i institucioneve efektive, të përgjegjshme dhe gjithëpërfshirëse në të gjitha nivelet.

Përshkrimi i

Objektivi 16 synon promovimin e shoqërive paqësore në të cilat aksesimi në drejtësi është i garantuar për të gjithë dhe dhuna dekurajohet në të gjitha format e saj. Ai mbështetet tek çrrënjësia e tregtisë së armëve, ndërsa sigurojnë publikun me qasje në informacion dhe promovim të pjesëmarrjes aktive të qytetarëve në jetën demokratike.

Dimensionimi lokal

Në vitin 2017, 18% e njerëzve që jetonin në qytete ndiheshin të ekspozuar ndaj krimit, dhunës ose vandalizmit: në qytete dhe periferi (10%) dhe zonat rurale (6%) (EUROSTAT 2019). Pasiguria ul nivelin e kënaqësisë nga jeta dhe besimi ndaj të tjerëve dhe institucioneve. Qytetet mund të kontribuojnë në uljen e niveleve të krimit përmes një larmie iniciativash, përfshirë: angazhimin e të rinjve në shoqëri (sidomos në lagjet më të marxhinalizuara); duke siguruar mbështetje për individët përmes ruajtjes efektive të rendit (Becker 2007).

Niveli lokal është gjithashtu porta kryesore për rikuperimin e besimit në institucione përmes pjesëmarrjes demokratike. Për më tepër, niveli lokal e ka më të lehtë të ofrojë informacion për qytetarët dhe për të kontribuar ndaj shoqërisë.



Objektivi 17

Fuqizimi i mjeteve të zbatimit dhe rivitalizimi i Partneritetit Global për Zhvillim të Qëndrueshëm.

Përshkrimi

Krijimi i partneriteteve efektive midis qeverive dhe midis aktorëve publikë, privatë, dhe shoqërisë civile është thelbësor për të arritur OZhQ. Objektivi 17 përqendrohet në përmirësimin, bashkëpunimin dhe forcimin e mjeteve të zbatimit dhe monitorimin e OZhQ.

Dimensionimi lokal

Pas krizës financiare të vitit 2008, autoritetet lokale duhej të kufizonin nivelin e borxhit të tyre, ndërsa në të njëjtën kohë të siguroar ofrimin e shërbimeve lokale, veçanërisht ndaj grupeve më të rrezikuara.

Kriza gjithashtu shkaktoi një përkeqësim të gjendjes ekonomike të emigrantëve, e cila ndikoi në flukset e remitancave (Bartolini & Castagnone, 2015). Qytetet janë vendi ku fluksi i remitancave është zakonisht më i lartë. Prandaj, qytetet janë aktorët më të përshtatshëm për të zbatuar iniciativa që zvogëlojnë efektet negative lidhur me remitancat.

Bashkitë janë gjithashtu aktorët më të përshtatshëm për të zvogëluar hendekun dixhital, duke zbatuar iniciativa lokale për të rritur arsimimin bazë dhe pjesëmarrjen dixhitale, sidomos në zona të caktuara gjeografike dhe duke shënjestruar grupe të pambrojtura shoqërore. (Kiss, 2017).

Objektivi Specifik 17.1 Forcimi i mobilizimit të burimeve vendore, duke përfshirë mbështetjen ndërkombëtare ndaj vendeve në zhvillim, për të përmirësuar kapacitetin vendas për mbledhjen e të ardhurave dhe taksave.

Treguesi 17.1.2 Proporcioni i buxhetit të brendshëm financiar nga taksat vendore.

Objektivi Specifik 17.3 Mobilizoni burime financiare shtesë për vendet në zhvillim nga burime të shumta

Treguesi 17.3.1 Investime të huaja direkte, ndihmë zyrtare për zhvillim përmes projekteve ndërkombëtare dhe të bashkëpunimit ndërkufitar.

Vlerësimi Vullnetar Lokal për Bashkinë Shkodër

1. Fjala e hapjes - angazhimi i kryetarit të bashkisë
2. Prezantimi i bashkisë
3. Planet dhe strategjitë kryesore
4. Vlerësimi i OZhQ;
5. Përfundime.